

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind modificarea și completarea art.138 din Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală*, inițiată de domnul senator POT Gheorghe Vela împreună cu un grup de parlamentari POT (Bp. 277/2025).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea art. 318 din *Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul introducerii posibilității de a ataca, prin contestație, în termen de 5 zile de la comunicare, încheierea judecătorului de cameră preliminară pronunțată asupra plângerilor formulate împotriva actelor de clasare sau renunțare la urmărirea penală.

II. Observații

1. Precizăm că renunțarea la urmărirea penală este o instituție de drept procesual cu un caracter de noutate în actualul *Cod de procedură penală*. Aceasta are drept scop găsirea unui echilibru între *principiile oficialității și oportunității* și vizează o gestionare eficientă a resurselor statului destinate combaterii și prevenirii infracționalității.

Principiul oportunității are la bază interesul public, interesul statului în urmărirea unui anumit tip de infracțiuni. Inexistența interesului public

pentru urmărirea infracțiunii este condiția de esență a soluției de renunțare la urmărirea penală. Ea dă conținut concret *principiului oportunității* în exercitarea acțiunii penale. Pe baza noțiunii de interes public, organele judiciare apreciază dacă, deși s-a comis o infracțiune și nu există niciun impediment în angajarea răspunderii penale, gestionarea eficientă a mecanismului de tragere la răspundere impune sau nu, din perspectivă juridică, economică și socială, continuarea demersurilor procesuale spre a se ajunge la aplicarea sancțiunii penale.

De lege lata, spre deosebire de procedura plângerii împotriva unei soluții de clasare, în procedura verificării legalității și temeiniciei ordonanței de renunțare la urmărirea penală, judecătorul nu are obligația procedurală pozitivă de a verifica din oficiu legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, nu poate exclude probe sau constata nulitatea actelor de urmărire penală și nu poate desființa soluția atacată și dispune începerea judecării cu privire la faptele și persoanele pentru care, în cursul cercetării penale, a fost pusă în mișcare acțiunea penală, când probele legal administrate sunt suficiente.

Ordonanța prin care se dispune renunțarea la urmărirea penală este verificată sub aspectul legalității și temeiniciei de procurorul ierarhic superior, în condițiile art. 318 alin. (10) din *Codul de procedură penală*, și, potrivit alin. (12) al aceluiași articol, este comunicată, în copie, judecătorului de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță. Acesta din urmă hotărăște, prin încheiere motivată, în camera de consiliu, cu citarea persoanei care a făcut sesizarea, a părților, a suspectului, a persoanei vătămate și a altor persoane interesate, precum și cu participarea procurorului, asupra legalității și temeiniciei soluției de renunțare la urmărirea penală.

Toate aceste aspecte procedurale reprezintă garanții ale realizării interesului public, în condițiile renunțării la urmărirea penală de către procuror.

Precizăm că renunțarea la urmărirea penală are ca scop protejarea interesului public, prin aplicarea *principiului oportunității*, în realizarea actului de justiție.

De asemenea, așa cum instanța de contencios constituțional a arătat¹: "*renunțarea la urmărirea penală reprezintă o cauză de stingere a acțiunii penale și, totodată, o soluție de neurmărire penală introdusă de*

¹ Decizia nr. 679/2018 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 318 din *Codul de procedură penală*, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1117 din 29 decembrie 2018.

legiuitor în arhitectura dreptului procesual penal român, care are la bază principiul oportunității, așa cum este prevăzut în art. 7 alin. (2) din Codul de procedură penală, potrivit căruia „În cazurile și în condițiile prevăzute expres de lege, procurorul poate renunța la exercitarea acțiunii penale dacă, în raport cu elementele concrete ale cauzei, nu există un interes public în realizarea obiectului acesteia ”.

25. Oportunitatea continuării cercetărilor și aprecierea interesului public în urmărirea infracțiunii presupun, dincolo de criteriile prevăzute de dispozițiile art. 318 alin. (1) - (3) din Codul de procedură penală, și o evaluare a cheltuielilor și resurselor investite în cercetarea unei infracțiuni, urmărindu-se ca acestea să fie proporționale cu valoarea socială ocrotită de legea penală, o evaluare a eficienței aplicării unei eventuale pedepse, luarea în considerare a unei sancțiuni alternative pedepsei, care ar fi aptă să corecteze comportamentul infractorului, dacă acesta este cunoscut, sau o evaluare a gradului de afectare a interesului particular manifestat de persoana vătămată în urmărirea infracțiunii. De aceea, pentru constatarea existenței/inexistenței unui interes public în urmărirea unei infracțiuni este necesar, pe de o parte, ca aceasta să fie, in abstracto, de o gravitate redusă, obiectivată printr-un anumit regim sancționator, iar, pe de altă parte, în concreto, fapta săvârșită să nu prezinte un pericol social major, luându-se în considerare conținutul faptei, modul și mijloacele de săvârșire, scopul urmărit, împrejurările concrete de săvârșire sau urmările produse sau care s-ar fi putut produce”.

Menționăm că instituția renunțării la urmărirea penală reprezintă transpunerea în legislația procesual penală a *principiului oportunității*. Precizăm că renunțarea la urmărirea penală poate fi totală sau parțială. Ea poate fi dispusă numai cu privire la unii dintre suspecti sau inculpați - fie că sunt persoane fizice ori persoane juridice - în cazul în care există mai mulți participanți la săvârșirea infracțiunii, ori numai cu privire la unele fapte, în situația în care mai multe fapte fac obiectul aceleiași cauze.

De asemenea, renunțarea la urmărirea penală poate fi dispusă indiferent dacă se cunoaște sau nu persoana făptuitorului, atât timp cât a fost începută urmărirea penală.

Confirmarea ordonanței de renunțare la urmărirea penală de către judecătorul de cameră preliminară competent a apărut ca urmare a modificărilor aduse prin *Ordonanța de urgență a Guvernului*

nr. 18/2016²

Curtea Constituțională a statuat că reglementarea art. 318 din *Codul de procedură penală*, prin care procedura renunțării la urmărirea penală era plasată exclusiv în competența procurorului, fără ca ordonanța procurorului să fie supusă controlului și încuviințării instanței de judecată, nu este altceva decât exercitarea de către procuror a unor atribuții ce aparțin sferei competențelor instanțelor judecătorești, încălcându-se, în acest mod, dispozițiile art. 126 alin. (1) din *Constituția României, republicată*.

În aceste circumstanțe, în legislația actuală, există obligativitatea pronunțării judecătorului de cameră preliminară competent în sensul confirmării soluției de renunțare la urmărirea penală dispusă de către procuror.

Judecătorul de cameră preliminară stabilește termen de soluționare a cererii de confirmare. Ședința se desfășoară în cameră de consiliu, cu citarea persoanei care a făcut sesizarea, suspectului, inculpatului, celorlalte părți, a persoanei vătămate și, după caz, a altor persoane interesate. Neprezentarea persoanelor legal citate nu împiedică soluționarea cererii. Participarea procurorului este obligatorie.

Soluționarea cererii procurorului de confirmare a ordonanței de renunțare la urmărirea penală presupune verificarea legalității și temeiniciei dispoziției de netrimitere în judecată, pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a înscrisurilor noi prezentate. Sesizat, judecătorul de cameră preliminară poate admite sau respinge cererea de confirmare a ordonanței de renunțare la urmărirea penală.

2. Referitor la cele susținute în *Expunerea de motive*, respectiv că această configurație legislativă contravine art. 21 alin. (3) din *Constituție* și art. 6 și art. 13 din *Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, precizăm că instanța constituțională s-a pronunțat, prin *Decizia nr. 703/2019*³ din 5 noiembrie 2019: „(...), potrivit dispozițiilor art. 318 alin. (16) teza întâi din *Codul de procedură penală*, încheierea prin care judecătorul de cameră preliminară soluționează

² pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind *Codul penal*, Legii nr. 135/2010 privind *Codul de procedură penală*, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din *Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară*

³ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 318 alin. (16) teza întâi din *Codul de procedură penală*

cererea procurorului de confirmare a soluției de renunțare la urmărirea penală, pronunțând una dintre soluțiile prevăzute la alin. (15) al articolului mai sus menționat, este definitivă, însă acest fapt nu este de natură a afecta constituționalitatea textului de lege criticat, deoarece stabilirea competenței instanțelor judecătorești și instituirea regulilor de desfășurare a procesului, deci și reglementarea căilor de atac, constituie atributul exclusiv al legiuitorului. Așa cum a reținut Curtea în numeroase decizii prin care a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală - cu privire la caracterul definitiv al încheierii prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute de dispozițiile art. 341 alin. (6) și alin. (7) pct. 1 și pct. 2 lit. a), b) și d) din Codul de procedură penală -, atât prevederile art. 129, cât și cele ale art. 126 alin. (2) din Constituție fac referire la „condițiile legii” atunci când reglementează exercitarea căilor de atac, competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată urmând a fi prevăzute „numai prin lege” (Decizia nr. 599 din 21 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 886 din 5 decembrie 2014, paragraful 25, Decizia nr. 434 din 22 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 865 din 2 noiembrie 2017, paragraful 25, Decizia nr. 563 din 19 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 961 din 5 decembrie 2017, paragraful 15, Decizia nr. 801 din 5 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 16 februarie 2018, paragraful 23, și Decizia nr. 485 din 17 septembrie 2019), nepublicată încă în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data pronunțării prezentei decizii, paragraful 38)

De asemenea, Curtea constată că dispozițiile art. 318 alin. (16) teza întâi din Codul de procedură penală nu aduc atingere nici accesului liber la justiție și dreptului la un proces echitabil, consacrate de prevederile art. 21 din Constituție, întrucât nu înlătură drepturile și garanțiile procesuale instituite prin lege, în cadrul unui proces judecat de către o instanță independentă, imparțială și stabilită prin lege, într-un termen rezonabil. Nicio prevedere a Legii fundamentale și a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu reglementează dreptul la exercitarea căilor de atac în orice cauză. Astfel, prevederile art. 129 din Constituție stipulează că părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac numai în condițiile legii.

Având în vedere natura cauzelor vizate de dispozițiile art. 318 alin. (16) teza întâi din Codul de procedură penală, cauze în care nu se

judecă infracțiunea care a format obiectul urmăririi penale, ci soluția de renunțare la urmărirea penală dispusă de procuror, Curtea reține că prevederile art. 2 privind dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu sunt aplicabile în speță.

Curtea constată că eliminarea căilor de atac în această materie este justificată de caracterul special al procedurii instituite de dispozițiile art. 318 alin. (16) teza întâi din Codul de procedură penală, legiuitorul urmărind să asigure celeritatea procedurii și obținerea în mod rapid a unei hotărâri definitive prin care să fie exercitat controlul judiciar cu privire la soluția procurorului.

Ținând cont de motivele menționate mai sus, Curtea reține că dispozițiile art. 318 alin. (16) teza întâi din Codul de procedură penală nu aduc atingere nici principiilor constituționale consacrate de prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Legea fundamentală privind statul de drept și obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor.

În ceea ce privește pretinsa încălcare, prin dispozițiile art. 318 alin. (16) teza întâi din Codul de procedură penală a prevederilor art. 53 din Legea fundamentală, Curtea observă că nici aceasta nu poate fi reținută, întrucât prevederile constituționale invocate sunt aplicabile numai în ipoteza în care există o restrângere a exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale, restrângere care nu s-a constatat însă în cauza de față”. (parag. 14-20).

3. Semnalăm deficiențele în ceea ce privește redactarea textului de lege, folosirea expresiei „cu toate acestea” nefiind specifică redactării textelor de lege care trebuie să respecte exigențele în materia redactării actelor normative impuse de *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnica legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*. Astfel, această expresie nu asigură claritate și precizie textului, ci este generatoare de confuzii, generând dificultăți în interpretarea și aplicarea legii.

De asemenea, opinăm că soluțiile propuse sunt, de fapt, o nouă verificare a legalității și temeiniciei dispoziției de netrimiteră în judecată, pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a înscrisurilor noi prezentate. Tezele nou propuse sunt generatoare de neclarități și confuzii, fiind în contradicție cu prevederile art. 318 alin. (15) din *Codul de procedură penală*.

În concluzie, opinăm că dispozițiile propuse sunt contrare prevederilor 1 alin. (5) din *Constituția României, republicată*, în componenta privitoare la calitatea legii.

Mai mult, dispozițiile legale cuprinse în inițiativa legislativă nu respectă exigențele constituționale invocate în componenta privitoare la claritatea legii, creând dificultăți de interpretare organelor judiciare chemate să aplice legea, dar și destinatarilor legii.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ilie Gavril BOLOJAN

PRIM-MINISTRU

Domnului senator Mircea ABRUDEAN
Președintele Senatului